

Medlem for Holbæk: „Disse Forsøg — alt-
saa paa tidligere Grundlovsændringer —
førte da ikke til noget, men Sagen kan
da ikke betragtes som opgiven; thi saa
længe Grundloven ikke har sikre Garan-
tier, hænger jo Erfaringen fra Firserne be-
standig det danske Folk over Hovedet, en
virkelig Tryghed for, at Forfatningen inde-
holder Garantier nok for en naturlig Ud-
vikling af Folkefriheden. Ønsket om andre
Garantier maa stadig understreges, indtil
det bliver fyldestgjort“.

Man indrømmer imidlertid ellers, at
Standpunktet nu er forladt. Vi have ganske
vist i denne Samling forhandlet et Grundlovs-
forslag, fremsat af Regeringen, men det
angaar kun § 32. Vi have nu faaet et
Regeringsforslag, det første, der er frem-
kommet fra en Regering om Ministerans-
varlighed, men det er uden al Forbindelse
med Grundlovsforslaget.

Man kunde jo saa fristes til at spørge,
med hvilken Motivering Regeringen og dens
Parti her i Salen har forladt dette gamle
Standpunkt om den nødvendige Sammen-
hæng mellem en Grundlovsforandring og
en Ministeransvarlighedslov. Der er kun
kommet ganske faa Antydninger deraf fra
den ærede Ordfører for Regeringsflertallet,
som jo har indledet denne Sags Forhand-
ling. Den ærede Ordfører talte noget
om, at nu var der kommet Fred og Ro i
Sindene — det skulde altsaa gøre, at Sa-
gen stillede sig anderledes —, og noget om,
at eftersom Forholdene have udviklet sig,
— det er jo meget almindelige Udtalel-
ser —, saa troede han, at selv det ærede
Medlem for Kalundborg (Krabbe) nu vilde
frafalde den Betragtning, han gjorde gæl-
dende for 10 Aar siden. Nu mener man
altsaa at kunne faa Nytte af en Minister-
ansvarlighedslov uden i øvrigt at sikre
Bevillingsretten, uden Forandringer i de
paagældende Paragraffer i Grundloven.

Naar man saa vilde spørge, hvad men-
ner da den ærede Ordfører med dette, at
der er Fred og Ro i Sindene, og at For-
holdene have udviklet sig i den og den
Retning? Ja saa er den mest nærliggende
Formodning jo den, at det, der er sket i Løbet
af de 10 Aar, er, at vi have faaet det saa-
kaldte Systemskifte af 1901. Efter at dette
er sket, saa er altsaa Bevillingsretten ikke
mere i Fare, saa er Venstres Fortolkning
af de omstridte Paragraffer i Grundloven
saaledes fastslaaet, at man ikke længere
behøver at røre ved disse Paragraffer.
Man vil altsaa, hvis denne Formodning er
rigtig, hvad jeg nok antager, den er, nu

fra Venstres Side fastholde dette, at man
har tilstrækkelig Sikkerhed mod Krænkel-
se af Bevillingsretten i den Sikkerhed, som
det, jeg vil kalde den uskrevne Forfatning,
frembyder.

Nu vil jeg slet ikke i Almindelighed
bestride, at der i et konstitutionelt Land
kan danne sig en uskreven Forfatning ved
Siden af den skrevne, og at en saadan
uskreven Forfatning kan faa en Fylde, en
Autoritet, som endogsaa overgaar den
skrevne Grundlovs. Englands Forfatnings-
historie er i saa Henseende det bedste
Eksempel. Jeg vil heller ikke bestride, at
man her i Danmark kan komme saa vidt,
at vi ved Siden af vor skrevne Grundlov
har udviklet en uskreven Forfatning, som
paa en fuldt ud fyldestgørende Vis udfyl-
der Hullerne i den skrevne Grundlov, alt-
saa især ved at fastslaa en Praksis med
Hensyn til Bevillingsrettens Udøvelse, som
intet Parti nogen Sinde vil vove at
krænke. Og jeg skal endogsaa gaa saa vidt
at indrømme, at det maaske i Længden
vil vise sig at være den allerbedste Maade
at ordne Differencerne om Forfatningens
Forstaaelse paa. Men netop om en saadan
uskreven Forfatning gælder dog vel i aller-
højeste Grad disse Ord, at Forfatninger
laves ikke, men gro, og en uskreven
Grundlov maa sikkert behøve en rum Tid
til at gro og til at modnes, og det vil dog
formentlig være alt for dristigt, om man
fra anden Side paastaar, at de 4 Aar, der
ere gaaede siden Systemskiftet, virkelig
have været tilstrækkelige for en saadan
uskreven Forfatning til at gro tilstrække-
lig, til at gro sig fast i vort Land.

Hvis man derfor fra Venstres Side
ikke har andet at begrunde sin Skiftens
Standpunkt med end en Henvisning til
Systemskiftet, saa forekommer det mig
unægteligt, at det er en noget svag Be-
grundelse, og naar man altsaa under Hen-
visning til Systemskiftet nu vil gennemføre
en Ministeransvarlighedslov uden en til-
svarende Ændring i Grundlovens Bevillings-
paragraffer, er jeg unægtelig tilbøjelig til
at tro, at en saadan Lov ikke vil blive
til nogen væsentlig Nytte, naar det gælder.
De afgørende Bestemmelser i en saadan
Lov ere de, der angaa Ministrenes For-
hold til Bevillingsretten. De sjældne Til-
fælde, i hvilke man overhovedet vil søge
Hjælp i en Ministeransvarlighedslovs Pa-
raffer, vil dog være i Konflikttider, og i
saadanne Tider vil det altid vise sig, at
det netop er Striden om Bevillingspara-
grafferne, det drejer sig om, og man vilde